

Yttrande över remissversionen av Lidingös miljöprogram för 2016-2020

Inledning

Lidingö Hembygdsförenings arbetsgrupp för Natur och Kultur (NoK) har granskat remissversionen av Lidingös miljöprogram för 2016-2020 och avger härmed följande yttrande.

Programmet är en revidering av Lidingös första miljöprogram, som antogs 2011. Som övergripande målbild anges i det gamla programmet såväl som i förslaget till nytt program, att Lidingö år 2020 skall vara "en energismart, hållbar och miljöklok stad". Givetvis har NoK ingenting att invända mot dessa övergripande, men något oprecisa, mål.

Yttrandet inleds med några allmänna kommentarer till programförslagets uppläggning och dess fortlöpande genomförande. Därefter redovisas synpunkter på förslagets konkreta mål och åtgärdsförslag.

Hembygdsföreningen vill framför allt rikta kritik mot programförslagets avsnitt om Bebyggd miljö (mål 7). Här saknas helt mål och åtgärdsförslag vad gäller kulturhistoriskt värdefull bebyggelse.

Programförslagets skrivningar om naturmiljön, föroreningar, klimat och energi är i huvudsak bra, men NoK har även där några mindre anmärkningar.

Programmets genomförande

I programmet ansluter man sig till Sveriges 16 nationella miljökvalitetsmål och säger, vilket förstås är riktigt, att det är på lokal nivå som många av åtgärderna måste genomföras. Enligt Naturvårdsverkets bedömning kommer endast två av målen att kunna nås till år 2020 med idag beslutade styrmedel. För att nå målen krävs, enligt Naturvårdsverket, styrning och rätt användning av resurser så att insatser ger resultat.

Det är således viktigt att åtgärdsförslagen hålls levande och omsätts i konkreta politiska beslut. Ett nätverk av kontaktpersoner för miljöfrågor inom stadens förvaltningar (som föreslås under punkt 19.1) är utmärkt och bör omfatta kontinuerlig uppföljning av åtgärdsförslagen.

Erfarenheter av tidigare planer

Att miljömålen skall följas upp årligen i stadens målstyrningssystem och att ett årligt miljöbokslut skall upprättas är utmärkt. Det nu föreliggande programförslaget skulle vinna väsentligt på en redovisning av hur programmet från 2011 har förverkligats och i vilken utsträckning åtgärdsförslagen i detta haft avsedd effekt. Hur är miljötilståndet i Lidingö nu jämfört med 2011? Det skulle vara lättare att ta ställning till målen och åtgärdsförslagen i det nya programförslaget om man hade tillgång till erfarenheterna från tidigare miljöarbete.

Fortlöpande utvärderingar

Att miljöprogrammet skall utvärderas i slutet av perioden och att denna utvärdering skall ligga till grund för nästa program är en självklarhet. Men det finns ingen anledning att vänta till slutet av perioden med att ta till vara erfarenheter från de årliga miljöboksluten. Om de i praktiken utförda åtgärderna under ett år inte har haft avsedd effekt bör det få konsekvenser för verksamheten under påföljande år. Ett miljöbokslut bör inte bara vara en samling siffror utan ge en analys av det gångna årets miljöarbete och ge rekommendationer för det påföljande året.

Bebyggd miljö.

Under redovisade mål 2020 beträffande den bebyggda miljön saknas helt förslag till åtgärder för att uppnå det nationella mål rörande kulturhistoriskt värdefulla byggnader och byggnadsmiljöer, som framhålls i "God bebyggd miljö". Lidingö har ett omfattande bestånd av byggnader och bebyggelsemiljöer av stort värde, medan väldigt få av dem idag är skyddade mot förvanskning och rivning genom planbestämmelser. Vi vet att det pågår ett arbete med ett kulturmiljöprogram. NoK anser det mycket angeläget att detta snarast färdigställs och får en politisk behandling. Vidare är det väsentligt att arbetet med införande av rivningsförbud och q- bestämmelser intensifieras. Några målförmuleringar beträffande detta borde ingå i det kommande miljöprogrammet.

Mål och åtgärder i övrigt

När det gäller de enskilda målen i övrigt finner NoK ingen anledning till kritik. På flera ställen används procenttal som ett sätt att kvantifiera målen. Ibland förefaller procenttalen något godtyckliga och det är svårt att ställa åtgärdsförslagen i relation till målen. Planen skulle vinna på en analys av förhållandet mellan mål och åtgärder.

Några detaljmärkningar

* att "Koldioxidutsläppen från arbetspendling och tjänsteresor med motorfordon för stadens medarbetare har minskat med 20 %" är en alldeles för låg ambitionsnivå. En betydligt större sänkning av koldioxidutsläppen bör kunna åstadkommas

* att en första solcellsanläggning installerats på någon av stadens lokaler, är också ett försiktigt mål. Nog borde man inom femårsperioden ha installerat solceller eller solfångare på fler anläggningar

* målbilden att flera byggnader alstrar mer energi än de förbrukar, verkar däremot orealistisk med föreslagna åtgärder

Goda förutsättningar för lidingöbor och näringsliv

Miljöprogrammet har vidare ambitionen att "ge goda förutsättningar för Lidingöbor och näringsliv att minska sin klimatpåverkan". Det är lovvärt, men tyvärr har de senaste decenniernas planering med ökad centralisering tvärtom minskat lidingöbornas möjligheter att minska sin klimatpåverkan. Servicen med

dagligvarubutik i närheten av bostaden har kraftigt försämrats. Detta har lett till ett ökat bilåkande. Det är angeläget att denna trend bryts, även om det väl är svårt att vända utvecklingen. Det finns över huvud taget få förslag i planen som syftar till att ge goda förutsättningar för minskad klimatpåverkan.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis menar Lidingö Hembygdsförening

- * att avgörande för hur Lidingös miljö tillstånd utvecklas är hur åtgärdsförslagen följs upp av konkreta beslut
- * att erfarenheterna från det förra miljöprogrammet bör redovisas
- * att en målsättning för hur man avser arbeta för hur Lidingös kulturhistoriskt värdefulla bebyggelse skall skyddas måste ingå i målen 2020 rörande den bebyggda miljön
- * att miljömål och föreslagna åtgärder i övrigt är bra, men att det saknas en analys av i vad mån föreslagna åtgärder är tillräckliga för att målen skall kunna uppfyllas
- * att målen ibland har preciserats i procenttal som verkar något godtyckliga och att målen i några fall är otillräckliga, medan andra förefaller något orealistiska satta i relation till åtgärdsförslagen.

Lidingö 3 september 2015

Marianne Råberg
Ordf. NoK

Christian Gottlieb